

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1977-1978

22 DECEMBER 1977

WETSVOORSTEL

houdende sociale maatregelen ten voordele van de
gepensioneerde mijnwerkers, wier pensioen is
ingegaan vóór 1 januari 1968

(Ingediend door de heer Vanvelthoven)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Sinds geruime tijd wordt door de mijnwerkers die niet onder de toepassing vallen van de bepalingen van het koninklijk besluit n° 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers — m.a.w., de mijnwerkers die gepensioneerd werden vóór 1 januari 1968 — de aandacht getrokken op de groeiende discrepantie tussen de voordelen van de sociale wetgeving die zij kunnen genieten, en de meer gunstige regeling voor hun werkmakkers die na 1 januari 1968 werden gepensioneerd.

* * *

Zij wijzen erop dat er discriminatie is in meer dan één opzicht.

Zo klagen zij het jaarlijks toenemend verschil aan tussen de pensioenbedragen die respectievelijk aan de oudere en aan de jongere gepensioneerden worden uitbetaald, dit als gevolg van de gebrekkige en onvolkomen herwaardering van de « oude » pensioenen; tevens ervaren zij de regeling i.v.m. de cumulatie, die meebrengt dat hun rustpensioen en niet hun vergoeding verminderd wordt (eventueel tot nul wordt herleid) wanneer zij terzelfder tijd recht hebben op een uitkering wegens beroepsziekte of arbeidsongeval en een bepaald plafond bereikt wordt, als een onrechtvaardigheid omwille van de weerslag van die vermindering op de welzijnspremie, het vakantiegeld en de steenkoolbedeling evenals op de berekening van het belastbaar inkomen.

De oudere gepensioneerden menen dat dringend een aantal concrete maatregelen moeten getroffen worden om aan de bestaande discriminaties op korte termijn gedeeltelijk en voorlopig een einde te maken. Hierbij wordt dan gedacht aan het optrekken van het maximum bedrag waaronder het rustpensioen van een oudere gepensioneerde mijnwerker en een uitkering wegens beroepsziekte of arbeidsongeval

Chambre des Représentants

SESSION 1977-1978

22 DÉCEMBRE 1977

PROPOSITION DE LOI

portant des mesures sociales en faveur des ouvriers
mineurs pensionnés dont la pension a pris cours
avant le 1er janvier 1968

(Déposée par M. Vanvelthoven)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Depuis un certain temps déjà les ouvriers mineurs qui ne tombent pas sous l'application des dispositions de l'arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés, en d'autres termes les ouvriers mineurs qui ont été pensionnés avant le 1er janvier 1968, attirent l'attention sur l'écart croissant entre les avantages de la législation sociale dont ils peuvent bénéficier et ceux du régime plus favorable de leur compagnons de travail pensionnés après le 1er janvier 1968.

* * *

Ils soulignent qu'il y a discrimination à plus d'un égard.

C'est ainsi qu'ils se plaignent de la différence, plus importante chaque année, entre les montants de pension octroyés respectivement aux anciens et aux nouveaux pensionnés, cette différence résultant de la revalorisation mauvaise et incomplète des « anciennes pensions ». Ils considèrent également comme injuste leur régime en matière de cumuls, qui a pour effet de réduire (éventuellement à zéro) leur pension de retraite et non leur allocation lorsqu'ils bénéficient d'une allocation de maladie professionnelle ou d'accident du travail et qu'un certain plafond est atteint; en effet, cette réduction se répercute sur la prime de bien-être, le pécule de vacances et la fourniture de charbon, ainsi que sur le calcul du revenu imposable.

Les anciens pensionnés estiment qu'un certain nombre de mesures doivent être prises d'urgence en vue de mettre fin à bref délai, partiellement et temporairement, aux discriminations existantes. A cet égard ils visent le relèvement du plafond sous lequel la pension de retraite d'un ancien ouvrier mineur pensionné et une allocation de maladie professionnelle ou d'accident du travail peuvent être cumulées.

mogen gecumuleerd worden. Er dient hierbij bedacht te worden dat er voor de gepensioneerden van na 1 januari 1968 geen zulkdanige beperking is. Ook wordt aangedrongen op een voorlopige regeling waarbij de steenkoolbedeling gevrijwaard blijft, ook wanneer het rustpensioen ingevolge de bepalingen inzake de cumulatie tot nul herleid wordt; tevens wordt gevraagd het bedrag van de tegenwaarde in geld van de steenkoolbedeling aan te passen aan de reële waarde van die bedeling in natura.

Een laatste concrete eis is dat ook voor de mijnwerkersweduwe, die zelf recht heeft op een rustpensioen, het « plafond » voor de cumulatie van de twee pensioenen (rustpensioen en overlevingspensioen mijnwerker) zou worden opgetrokken. Hierbij moet men bedenken dat ook in dit geval de algemene regeling ruimer is dan die voor de oudere gepensioneerde mijnwerkers.

* * *

Alhoewel het ons billijk voorkomt deze desiderata met de meeste welwillendheid te onderzoeken, lijkt het ons toch dat de eis om de nieuwe (dit is : na 1 januari 1968) gepensioneerden in te halen het kader van het mijnwerkerspensioen ver te buiten treedt. Hier dient wetgevend te worden opgetreden voor alle categorieën van gepensioneerden en dit in het kader van het regeerakkoord waarbij een inhaalprocedure in het vooruitzicht wordt gesteld.

Ook de eis om bij het bereiken van het « plafond » niet het pensioen, maar wel de uitkering wegens beroepsziekte of arbeidsongeval te verminderen, is gerechtvaardigd. Vooral omdat, wanneer de uitkering zelf gelijk is aan het « plafond » of het overtreft, het pensioen wegvalt, wat voor gevolg heeft dat het recht op de jaarlijkse welzijnspremie, het vakantiegeld en op de steenkoolbedeling verdwijnt.

Bij de betrokkenen is ook de mening sterk verbreid dat hun pensioen een recht is dat zij financieel verworven hebben door hun bijdragen tijdens hun loopbaan, terwijl de uitkeringen eerder ervaren worden als ondersteuningsmaatregelen op basis van menselijke solidariteit. Zij zouden dus veel gemakkelijker accepteren dat de « ondersteuningsuitkeringen » verminderd worden.

In de laatste plaats maar niet in het minst, is er de wetgeving op de inkomstenbelasting waarbij voor het pensioen de forfaitaire aftrek op 127 000 F (inkomsten 1976 — aanslagjaar 1977) wordt bepaald, terwijl de aftrek voor de uitkeringen slechts 10 000 F bedraagt.

Als nu de pensioenen en niet de vergoedingen bij cumulatie verminderd worden, heeft dit een negatieve weerslag op het netto-beschikbaar inkomen van de gepensioneerde mijnwerkers, weerslag die voor het jaar 1976 gemiddeld ± 15 000 F bedraagt.

Nochtans zou de bestaande wetgeving op de arbeidsongevallen, de beroepsziekten en de rustpensioenen daartoe zo grondig moeten gewijzigd worden dat zulks binnen het kader van het huidige wetsvoorstel niet ernstig kan overwogen worden. Toch mag het probleem niet uit het oog verloren worden.

* * *

Gans anders is het gesteld met de vier concrete maatregelen die wij in het onderhavige voorstel verdedigen.

1. Om de verhoging van het plafond voor de cumulatie van het mijnwerkerspensioen met de uitkeringen wegens arbeidsongeval en beroepsziekte te realiseren in de mate waarin de belanghebbenden het vragen (+ 20 %), zou het bij artikel 13, § 4 van het koninklijk besluit van 28 mei 1958 tot vaststelling van het statuut van het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers, inzake inrichting van de rust- en weduwepensioenregeling, bedoelde forfaitaire bedrag zoda-

Il convient de considérer en l'occurrence que les pensionnés d'après le 1er janvier 1968 ne sont pas soumis à une restriction de cet ordre. Les anciens pensionnés insistent également pour que soit mis au point un régime provisoire garantissant la fourniture de charbon, même lorsque la pension de retraite est réduite à zéro en vertu des dispositions relatives au cumul; ils demandent aussi d'adapter le montant de la contre-valeur en espèces de la fourniture de charbon à la valeur réelle de cette distribution en nature.

Une dernière revendication concrète réside dans le relèvement du plafond de cumul des deux pensions (pension de retraite et pension de survie) également pour la veuve d'ouvrier mineur qui bénéficie d'une pension de retraite. A cet égard il convient de considérer qu'en l'occurrence aussi le régime général est plus large que celui des plus anciens ouvriers mineurs pensionnés.

* * *

Bien qu'il paraisse équitable de considérer ces desiderata avec la plus grande bienveillance, il semble néanmoins que la revendication d'un rattrapage des nouveaux pensionnés (c'est-à-dire mis à la retraite après le 1er janvier 1968) dépasse le cadre de la pension des ouvriers mineurs. Il convient, en l'occurrence, de légiférer en faveur de toutes les catégories de pensionnés et ce, dans le cadre de l'accord de gouvernement qui prévoit une procédure de rattrapage.

La revendication tendant à réduire l'indemnité de maladie professionnelle ou d'accident du travail plutôt que la pension, lorsque le « plafond » est atteint, est également justifiée. En effet, lorsque les indemnités sont égales ou supérieures au plafond, la pension est supprimée, ce qui entraîne la perte du droit à l'allocation annuelle de bien-être, au pécule de vacances et à la fourniture de charbon.

Les intéressés considèrent en outre leur pension comme un droit acquis financièrement par leurs cotisations au cours de leur carrière, tandis que les indemnités sont plutôt considérées comme des mesures d'assistance fondées sur la solidarité humaine. Ils accepteraient donc bien plus volontiers la réduction des « indemnités d'assistance ».

Enfin, la législation en matière d'impôts sur les revenus fixe l'abattement forfaitaire sur la pension à 127 000 F (exercice 1977 — revenus de 1976), alors qu'il n'est que de 10 000 F seulement sur les indemnités.

Or si, en cas de cumul, la réduction porte sur les pensions plutôt que sur les indemnités, il en résulte, sur le revenu net disponible des mineurs pensionnés, une incidence négative pouvant se chiffrer à 15 000 F environ, en moyenne, pour 1976.

Toutefois, la législation actuelle sur les accidents du travail devrait subir à cet effet une modification tellement fondamentale qu'il est impossible de l'envisager sérieusement dans le cadre de la présente proposition de loi. Le problème ne peut néanmoins être perdu de vue.

* * *

Il en va tout autrement des quatre mesures concrètes que nous défendons dans la présente proposition.

1. Afin de réaliser, dans la mesure demandée par les intéressés (+ 20 %), le relèvement du plafond du cumul de la pension d'ouvrier mineur et des allocations d'accident du travail et de maladie professionnelle le montant forfaitaire prévu à l'article 13, § 4, de l'arrêté royal du 28 mai 1958 portant statut du Fonds national de retraite des ouvriers mineurs, en matière d'organisation du régime de pensions de retraite et de veuve, devrait être ajusté de manière à

nig moeten aangepast worden dat het op 1 januari 1978 met het werkelijke bedrag van 330 000 F overeenstemt. Om dit te realiseren wordt voorgesteld het forfaitaire bedrag in genoemd artikel 13, § 4 te bepalen op 190 000 F, gekoppeld aan het indexcijfer 114,2 (artikel 1 van het voorstel).

2. Om het plafond voor de cumulatie van het overlevingspensioen van de weduwe van de oudere gepensioneerde mijnwerker met haar eigen rustpensioen op te trekken, wordt voorgesteld — in de lijn van de eis van de betrokkenen — het huidige maximum bedrag dat gelijk is aan het bedrag van het mijnwerkerspensioen voor een alleenstaande, te vervangen door het overeenkomstige gezinsbedrag (ook dit is een verhoging met ruim 20 %). Daartoe moet artikel 19, § 1 van voornoemd koninklijk besluit van 28 mei 1958 gewijzigd worden (artikel 2 van het voorstel).

3. Het behoud van het rustpensioen bij het bereiken van het plafond wordt gemotiveerd door de koppeling van het recht op steenkoolbedeling (artikel 31 van voornoemd koninklijk besluit van 28 mei 1958) aan het genot van een rustpensioen. Vermits eerstvernoemd recht afhankelijk gesteld is van het ontvangen van een pensioenbedrag — hoe klein ook — stellen wij voor een onderste grens voor de vermindering van het rustpensioen te bepalen; deze zou 1 frank zijn. Door deze fictie worden de rechten van de betrokkenen gevrijwaard. Daartoe zal aan artikel 13, § 4, van voornoemd koninklijk besluit van 28 mei 1958 *in fine* een beperkende bepaling worden toegevoegd (artikel 1 van het voorstel).

4. De herwaardering van de tegenwaarde in speciën van de steenkoolbedeling, kan geschieden in uitvoering van het koninklijk besluit van 21 december 1967, waarbij bepaald wordt dat dit bedrag vastgesteld wordt door de Minister van Sociale Voorzorg. Dit bedrag werd laatst bij ministerieel besluit van 10 januari 1975 vastgesteld op 2750 F per ton. Om dit bedrag nu op de reële tegenwaarde van de steenkolen in natura te brengen, zou de prijs per ton 3 500 F moeten bedragen (artikel 3 van het voorstel).

* * *

De financiële weerslag van de voorgestelde vier maatregelen kan geraamd worden op 475 miljoen per jaar; per maatregel is de verdeling als volgt :

1. het optrekken van het plafond inzake de cumulatie van het pensioen met de uitkeringen	130 miljoen
2. het optrekken van het plafond inzake cumulatie voor de weduwen	200 miljoen
3. de instandhouding van het recht op steenkoolbedeling voor de gepensioneerden die het genot van hun pensioen ingevolge het bereiken van het plafond verloren hebben	150 miljoen
4. het optrekken van de tegenwaarde in speciën van de steenkoolbedeling	130 miljoen

De financiering van dit bedrag komt uitsluitend ten laste van de Rijksdienst voor de Werknemerspensioenen. Gezien de zeer gunstige toestand qua financiële reserves van het betrokken fonds en de wil van deze Regering om haar wettelijke verplichtingen ten aanzien van de financiering van de sociale zekerheid stipter na te komen dan in het recente verleden het geval was, lijkt er geen aanleiding te bestaan om dit wetsvoorstel om budgettaire redenen af te wijzen.

L. VANVELTHOVEN

correspondre au montant réel de 330 000 F au 1er janvier 1978. A cet effet il est proposé de fixer le montant forfaitaire prévu au dit article 13, § 4, à 190 000 F, liés à l'indice 114,2 (article 1 de la proposition).

2. Afin de relever le plafond du cumul de la pension de survie de la veuve d'ouvrier mineur pensionné avec sa propre pension de retraite, il est proposé, conformément à la revendication des intéressés, de remplacer le montant maximum actuel, qui correspond au montant de la pension d'ouvrier mineur isolé, par le montant équivalent de la pension de ménage (ce qui représente aussi une augmentation de plus de 20 %). Ceci nécessite l'adaptation de l'article 19, § 1, de l'arrêté royal du 28 mai 1958 (article 2 de la proposition).

3. Le maintien de la pension de retraite au moment où le plafond est atteint est justifié par la liaison du droit à la fourniture de charbon (article 31 de l'arrêté royal précité du 28 mai 1958) à la jouissance d'une pension de retraite. Etant donné que le droit précité est rendu tributaire de la jouissance d'une pension — aussi petite soit-elle — il est proposé de fixer un plancher à la réduction de la pension de retraite; celui-ci serait de 1 franc. Cette fiction permet de sauvegarder les droits des intéressés. A cette fin, l'article 13, § 4, de l'arrêté royal précité devra être complété *in fine* d'une disposition restrictive (article 1 de la proposition).

4. La revalorisation de la contre-valeur en espèces de la fourniture de charbon peut se faire en exécution de l'arrêté royal du 21 décembre 1967 qui dispose que ce montant est fixé par le Ministre de la Prévoyance sociale. Ce montant a été fixé en dernier lieu à 2 750 F la tonne par l'arrêté ministériel du 10 janvier 1975. Pour être porté au niveau de la contre-valeur réelle du charbon en nature, ce montant devrait correspondre au prix par tonne de 3 500 F (article 3 de notre proposition).

* * *

L'incidence financière des quatre mesures proposées peut être évaluée à 475 millions de F par an; par mesure, elle se répartit comme suit :

1. relèvement du plafond du cumul de la pension avec les allocations	130 millions
2. relèvement du plafond du cumul pour les veuves	200 millions
3. maintien du droit à la fourniture de charbon pour les pensionnés qui ont perdu la jouissance de leur pension parce que le plafond est atteint	15 millions
4. relèvement de la contre-valeur en espèces de la fourniture de charbon	130 millions

Le financement de ce montant est exclusivement à charge de l'Office national des pensions des travailleurs salariés. Etant donné la situation très favorable des réserves financières du Fonds en cause et vu la volonté du Gouvernement actuel de respecter ses obligations légales en matière de financement de la sécurité sociale de manière plus stricte que ce n'était le cas dans un passé récent, il ne semble y avoir aucune raison de rejeter cette proposition de loi pour des motifs d'ordre budgétaire.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

In artikel 13, § 4 van het koninklijk besluit van 28 mei 1958 tot vaststelling van het statuut van het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers, inzake inrichting van de rust- en weduwenpensioenregeling, zoals het werd gewijzigd, worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1) het jaarlijks forfaitair bedrag wordt bepaald op 190 000 F;

2) *in fine* wordt de volgende bepaling toegevoegd :

« Het verminderde pensioenbedrag kan nooit minder bedragen dan 1 F ».

Art. 2

In artikel 19, § 1 van hetzelfde koninklijk besluit worden de woorden « aan de ongehuwde mijnwerkers » vervangen door de woorden « aan de gehuwde mijnwerkers ».

Art. 3

Het bedrag van de bij artikel 62, tweede lid, van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers bedoelde uitkering, wordt, volgens de modaliteiten voorzien in genoemd artikel, vastgesteld op basis van een prijs van 3 500 F per ton.

Art. 4

Deze wet treedt in werking op 1 januari 1978.

30 november 1977.

L. VANVELTHOVEN
E. BALDEWIJNS
L. TIBBAUT
R. LECLERCQ
C. DEJARDIN
Y. BIEFNOT
Jeanne ADRIAENSENS
R. GONDY

PROPOSITION DE LOI

Article 1

A l'article 13, § 4, de l'arrêté royal du 28 mai 1958 portant statut du Fonds national de retraite des ouvriers mineurs en matière d'organisation du régime de pensions de retraite et de veuve, tel qu'il a été modifié, sont apportées les modifications suivantes :

1) le montant annuel forfaitaire est fixé à 190 000 F;

2) la disposition suivante est ajoutée *in fine* :

« Le montant de la pension réduite ne peut être inférieur à 1 franc. »

Art. 2

A l'article 19, § 1er, du même arrêté royal, les mots « aux ouvriers mineurs isolés » sont remplacés par les mots « aux ouvriers mineurs mariés ».

Art. 3

Le montant de l'allocation prévue à l'article 62, deuxième alinéa, de l'arrêté royal du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés est déterminé, selon les modalités prévues au dit article, sur la base d'un prix de 3 500 F la tonne.

Art. 4

La présente loi entre en vigueur le 1er janvier 1978.

30 novembre 1977.